

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิติตอดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
PNI _{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index Modified)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบและคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิติตอดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 3 ผลการนำรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียนไปใช้และการประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	110	57.30
1.2 หญิง	82	42.70
รวม	192	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 31 ปี	2	0.00
2.2 31-40 ปี	5	1.35
2.3 41-50 ปี	65	36.04
2.4 มากกว่า 50 ปี	120	62.61
รวม	192	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
3.2 ปริญญาตรี	29	15.10
3.3 ปริญญาโท	162	84.38
3.4 ปริญญาเอก	1	0.52
รวม	192	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4. ตำแหน่ง		
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้รักษาราชการ แทนผู้บริหารสถานศึกษา	96	50.00
4.2 ครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน/ สภานักเรียน	96	50.00
รวม	192	100.00
6. ขนาดของโรงเรียน		
6.1 ขนาดเล็ก	146	76.06
6.2 ขนาดกลาง	40	20.84
6.3 ขนาดใหญ่	2	1.05
6.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	2	1.05
รวม	192	100.00

จากตาราง 2 พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.30 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.61 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 84.38 และส่วนใหญ่มิ่ประสบการณ์มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.10

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.61	0.30	มาก	4.81	0.25	มากที่สุด
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.55	0.36	มาก	4.80	0.26	มากที่สุด
3. ด้านความเสียสละ	3.47	0.34	ปานกลาง	4.77	0.23	มากที่สุด
4. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	3.50	0.32	มาก	4.79	0.27	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
5. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	3.48	0.33	ปานกลาง	4.78	0.24	มากที่สุด
6. ด้านวิสัยทัศน์	3.45	0.35	ปานกลาง	4.73	0.22	มากที่สุด
7. ด้านความรับผิดชอบ	3.46	0.31	ปานกลาง	4.75	0.26	มากที่สุด
โดยรวม	3.51	0.28	มาก	4.77	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน/สถานักเรียน เห็นว่าระดับสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละ ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ส่วนระดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของ ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความเสียสละ ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ รายตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.61	0.30	มาก	4.81	0.25	มากที่สุด
1. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ยอมรับ คนอื่นไม่เหยียดหยามใคร	3.60	0.62	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
2. ยอมรับ เคารพความคิดเห็น และความสามารถของคนอื่น	3.61	0.66	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด
3. รู้จักผู้อื่น ยอมรับผู้อื่นและยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.46	0.68	ปานกลาง	4.83	0.37	มากที่สุด
4. มีความพร้อมที่จะบริการผู้อื่น มีความอดทนและมั่นคงในอารมณ์	3.36	0.67	ปานกลาง	4.78	0.42	มากที่สุด
5. จำชื่อและเรียกชื่อคนอื่นได้อย่าง แม่นยำ	3.46	0.68	ปานกลาง	4.76	0.35	มากที่สุด
6. ทำตัวเป็นกันเองและมีอารมณ์ขัน	3.61	0.66	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
7. พูดและทำด้วยความจริงใจไม่ เสแสร้ง	3.46	0.68	ปานกลาง	4.76	0.35	มากที่สุด
8. พยายามชอบและสนใจคนทั่วไป	3.46	0.68	ปานกลาง	4.79	0.41	มากที่สุด
9. รู้จักประมาณตน อ่อนน้อมถ่อมตน	3.61	0.66	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
10. รู้จักตนเองและยอมรับตนเอง	3.60	0.62	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	3.61	0.30	มาก	4.81	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน /
 สถานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ
 นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้าน
 มนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก
 ประกอบด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ยอมรับคนอื่นไม่เหยียดหยามใคร ยอมรับ เคารพความ
 คิดเห็นและความสามารถของคนอื่น ทำตัวเป็นกันเองและมีอารมณ์ขัน รู้จักประมาณตน อ่อนน้อม
 ถ่อมตน และรู้จักตนเองและยอมรับตนเอง ส่วนตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย รู้จัก
 ผู้อื่น ยอมรับผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความพร้อมที่จะบริการผู้อื่น มีความ
 อดทนและมั่นคงในอารมณ์ พูดและทำด้วยความจริงใจไม่เสแสร้ง และพยายามชอบและสนใจคน

ทั่วไป ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักผู้อื่น ยอมรับผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ยอมรับคนอื่นไม่เหยียดหยามใคร

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง รายตัวชี้วัด

องค์กรประกอบด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.55	0.36	มาก	4.80	0.26	มากที่สุด
1. มีจิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่ออยาก มั่นใจในความคิดของตนเอง	3.60	0.62	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
2. กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดง ความคิดเห็น	3.61	0.66	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด
3. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน	3.46	0.68	ปานกลาง	4.79	0.37	มากที่สุด
4. กล้าตัดสินใจ ไม่ลังเล กล้าคิด กล้าทำ	3.36	0.67	ปานกลาง	4.78	0.42	มากที่สุด
5. กล้าเผชิญต่อความจริง	3.60	0.62	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
6. มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่	3.61	0.66	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
7. ไม่วิตกกังวล	3.46	0.68	ปานกลาง	4.83	0.37	มากที่สุด
โดยรวม	3.55	0.36	มาก	4.80	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน / สภานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัด อยู่ในระดับ

มากประกอบด้วย มีจิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่อยาก มั่นใจในความคิดของตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าเผชิญต่อความจริง มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ส่วนตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ไม่ซื่ออายุ ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน ไม่วิตกกังวล ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กล้าเผชิญต่อความจริง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านความเสียสละ รายตัวชี้วัด

องค์กรประกอบด้านความเสียสละ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านความเสียสละ	3.47	0.34	ปานกลาง	4.77	0.23	มากที่สุด
1. รู้จักเสียสละสิ่งที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมตามโอกาสที่เห็นสมควรและจำเป็น	3.57	0.61	มาก	4.84	0.45	มากที่สุด
2. รู้จักใช้เงินทองที่เก็บออมและประหยัดไว้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นตามควรแก่กำลังและฐานะ	3.62	0.62	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
3. เต็มใจช่วยเหลือบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้แก่กันด้วยน้ำใจจริงโดยไม่เห็นแก่หน้าหรือหวังอามิสผลใด ๆ	3.62	0.58	ปานกลาง	4.72	0.37	มากที่สุด
4. เป็นคนเผื่อแผ่ มีน้ำใจกว้างขวางไม่คับแคบ	3.61	0.63	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.47	0.34	ปานกลาง	4.77	0.23	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน / สภานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำ

ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความเสียหาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย รู้จักเสียหายสิ่งที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมตามโอกาสที่เห็นสมควรและจำเป็น รู้จักใช้เงินทองที่เก็บออมและประหยัดไว้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นตามควรแก่กำลังและฐานะ เป็นคนเผื่อแผ่ มีน้ำใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ ตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ เต็มใจช่วยเหลือบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้แก่กันด้วยน้ำใจจริงโดยไม่เห็นแก่หน้าหรือหวังอามิสผลใด ๆ ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบ ด้านความเสียหาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักเสียหายสิ่งที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมตามโอกาสที่เห็นสมควรและจำเป็น ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เต็มใจช่วยเหลือบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้แก่กันด้วยน้ำใจจริงโดยไม่เห็นแก่หน้าหรือหวังอามิสผลใด ๆ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านทักษะการแก้ปัญหา รายตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านทักษะการแก้ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านทักษะการแก้ปัญหา	3.50	0.32	มาก	4.79	0.27	มากที่สุด
1. กล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา	3.59	0.63	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
2. มองเป้าหมายไม่ใช่อุปสรรค	3.61	0.64	มาก	4.86	0.41	มากที่สุด
3. กล้าตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่น	3.52	0.68	ปานกลาง	4.70	0.37	มากที่สุด
4. การเผชิญสถานการณ์แห่งความจริง	3.62	0.61	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด
5. มีการวางแผนและลงมือแก้ปัญหา	3.47	0.62	ปานกลาง	4.82	0.37	มากที่สุด
6. มีพฤติกรรมในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง	3.63	0.61	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านทักษะการแก้ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
7. มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับ ปัญหาที่จะเกิดขึ้น	3.57	0.63	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
8. มีการประเมินและตัดสินใจเลือก ทางในการแก้ปัญหา	3.61	0.64	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด
โดยรวม	3.50	0.32	มาก	4.79	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน / สถานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านทักษะการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย กล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา มองเป้าหมายไม่ไขว่คว้า การเผชิญสถานการณ์แห่งความจริง มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น มีการประเมินและตัดสินใจเลือกทางการแก้ปัญหาส่วนตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีกล้าตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่น มีการวางแผน และลงมือแก้ปัญหา ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านทักษะการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มองเป้าหมายไม่ไขว่คว้า ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กล้าตัดสินใจด้วยความเชื่อมั่น

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์สุจริต รายตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์สุจริต	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	3.48	0.33	ปานกลาง	4.78	0.24	มากที่สุด
1. มีความตั้งใจจริงในการทำงาน ทำอะไร ทำจริง มุ่งให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์ ส่วนตนหรือส่วนรวมได้จริง ๆ	3.58	0.62	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
2. มีความตั้งใจจริงต่อหน้าที่ ทำจริง ในงานที่ได้รับมอบหมาย ต้องเอาใจใส่ หน้าที่ให้งานสำเร็จเกิดผลดี	3.60	0.66	มาก	4.86	0.41	มากที่สุด
3. มีความตั้งใจจริงต่อวาทะ การพูด ความจริง ไม่กลับกลอกรักษาวาทะ สัตย์อย่างเคร่งครัดพูดจริงทำจริงตาม ที่พูด	3.50	0.68	ปานกลาง	4.79	0.37	มากที่สุด
4. มีความจริงใจต่อบุคคล มีความ จริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้องมีความ จงรักภักดี จริ่งใจต่อผู้มีพระคุณ มีความกตัญญูทดแทน	3.62	0.60	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
5. มีความตั้งใจจริงที่ในการทำความดี และปฏิบัติจนติดเป็นนิสัย	3.48	0.68	ปานกลาง	4.80	0.37	มากที่สุด
โดยรวม	3.48	0.33	ปานกลาง	4.78	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน /
สถานนักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ
นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความ
ซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก
ประกอบด้วย มีความตั้งใจจริงในการทำงาน ทำอะไรทำจริง มุ่งให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์ส่วนตนหรือ
ส่วนรวมได้จริง ๆ มีความตั้งใจจริงต่อหน้าที่ ทำจริงในงานที่ได้รับมอบหมาย ต้องเอาใจใส่หน้าที่ให้
งานสำเร็จเกิดผลดี มีความจริงใจต่อบุคคล มีความจริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้องมีความจงรักภักดี จริ่งใจต่อ
ผู้มีพระคุณ มีความกตัญญูทดแทน ส่วนตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความตั้งใจจริงต่อวาทะ

การพูดความจริง ไม่กลับอกกรักรักษาจากสัจย์อย่างเคร่งครัดพูดจริงทำจริงตามที่พูด มีความตั้งใจจริง ที่ในการทำความดีและปฏิบัติจนติดเป็นนิสัย ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะ ผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับ มากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมีความตั้งใจจริงต่อหน้าที่ ทำจริง ในงานที่ ได้รับมอบหมาย ต้องเอาใจใส่หน้าที่ให้งานสำเร็จเกิดผลดี ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความ จริงใจต่อบุคคล มีความจริงใจต่อคนที่เกี่ยวข้องมีความจงรักภักดี จริงใจต่อผู้มีพระคุณ มีความกตัญญู กตเวทิต

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ รายตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านวิสัยทัศน์	3.45	0.28	ปานกลาง	4.73	0.22	มากที่สุด
1. เป็นคนรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์	3.58	0.62	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด
2. เป็นคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.63	0.61	มาก	4.81	0.42	มากที่สุด
3. เป็นคนเรียนรู้ตลอดเวลา	3.60	0.59	ปานกลาง	4.70	0.36	มากที่สุด
4. เป็นคนช่างสังเกต	3.58	0.60	มาก	4.79	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.45	0.28	ปานกลาง	4.73	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน / สถานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากประกอบด้วย เป็นคนรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคนช่างสังเกต ตัวชี้วัดที่อยู่ใน ระดับปานกลาง คือ เป็นคนเรียนรู้ตลอดเวลา ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะ ผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบ

ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นคนรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เป็นคนเรียนรู้ตลอดเวลา

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ รายตัวชี้วัด

องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านความรับผิดชอบ	3.46	0.31	ปานกลาง	4.75	0.26	มากที่สุด
1. ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน โดยเคร่งครัด	3.57	0.61	มาก	4.84	0.45	มากที่สุด
2. คอยติดตามผลงานของตนเอง เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น	3.62	0.62	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
3. รักษาสมบัติของส่วนรวมเหมือน ของตนเอง	3.62	0.58	ปานกลาง	4.72	0.37	มากที่สุด
4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ	3.61	0.63	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
5. มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้	3.62	0.58	ปานกลาง	4.73	0.37	มากที่สุด
6. กล้าเผชิญต่อความจริง	3.62	0.62	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
7. รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	3.62	0.58	ปานกลาง	4.71	0.37	มากที่สุด
โดยรวม	3.46	0.31	ปานกลาง	4.75	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน / สถานักเรียน เห็นว่าระดับ สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์ประกอบด้านความ รับผิดชอบโดยรวมอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนโดยเคร่งครัด คอยติดตามผลงานของตนเองเพื่อ ปรับปรุงให้ดีขึ้น ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ กล้าเผชิญต่อความจริง ตัวชี้วัดที่อยู่ใน

ระดับปานกลาง คือ รักษาสมบัติของส่วนรวมเหมือนของตนเอง มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ และรักษาสีทิวและหน้าที่ของตนเอง ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 องค์กรประกอบด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน โดยเคร่งครัด ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รักษาสีทิวและหน้าที่ของตนเอง

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แล้วนำมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Priority Needs Index Modified (PNI_{modified}) เพื่อนำมาจัดเรียงลำดับความต้องการในการของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รายนองค์ประกอบ

องค์ประกอบภาวะผู้นำนักเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.81	3.61	0.34	1
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	4.80	3.55	0.35	2
3. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.78	3.48	0.37	4
4. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	4.79	3.50	0.34	3
5. ด้านความเสียสละ	4.77	3.47	0.36	5
6. ด้านความรับผิดชอบ	4.75	3.46	0.37	6
7. ด้านวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ	4.73	3.45	0.37	7

จากตาราง 11 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน/สถานักเรียน เห็นว่าความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รายองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ได้แก่ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ด้านทักษะการแก้ปัญหา 4) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านความเสียสละ 6) ด้านความรับผิดชอบ และ 7) ด้านวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1 ยกย่องรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้ข้อมูลจากระยะที่ 1 ดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากผลลัพธ์ขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบและร่างคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

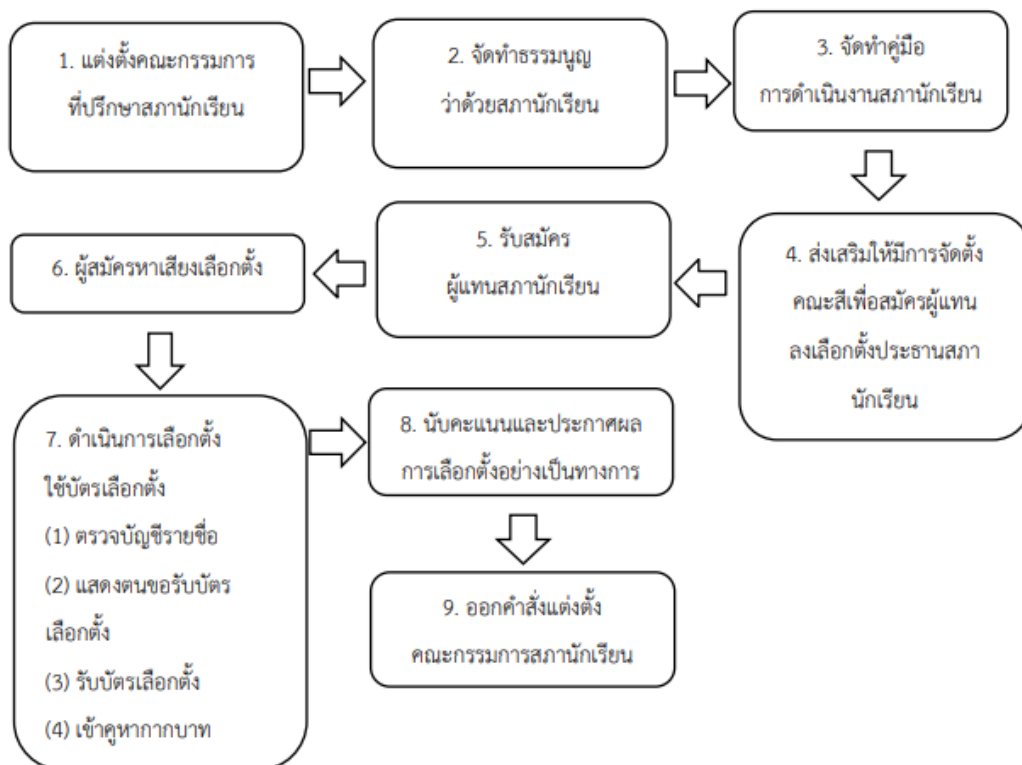
1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์วิธีการได้มาซึ่งผู้นำและวิธีพัฒนาผู้นำ

1.2 ประชุมชี้แจงแนวดำเนินการเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียน

2) มอบหมายงานให้งานกิจการนักเรียนดำเนินการจัดทำธรรมนูญสถานักเรียน และแต่งตั้งครูที่ปรึกษาสถานักเรียน

3) งานกิจการนักเรียนกำหนดแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน

ดังภาพประกอบ

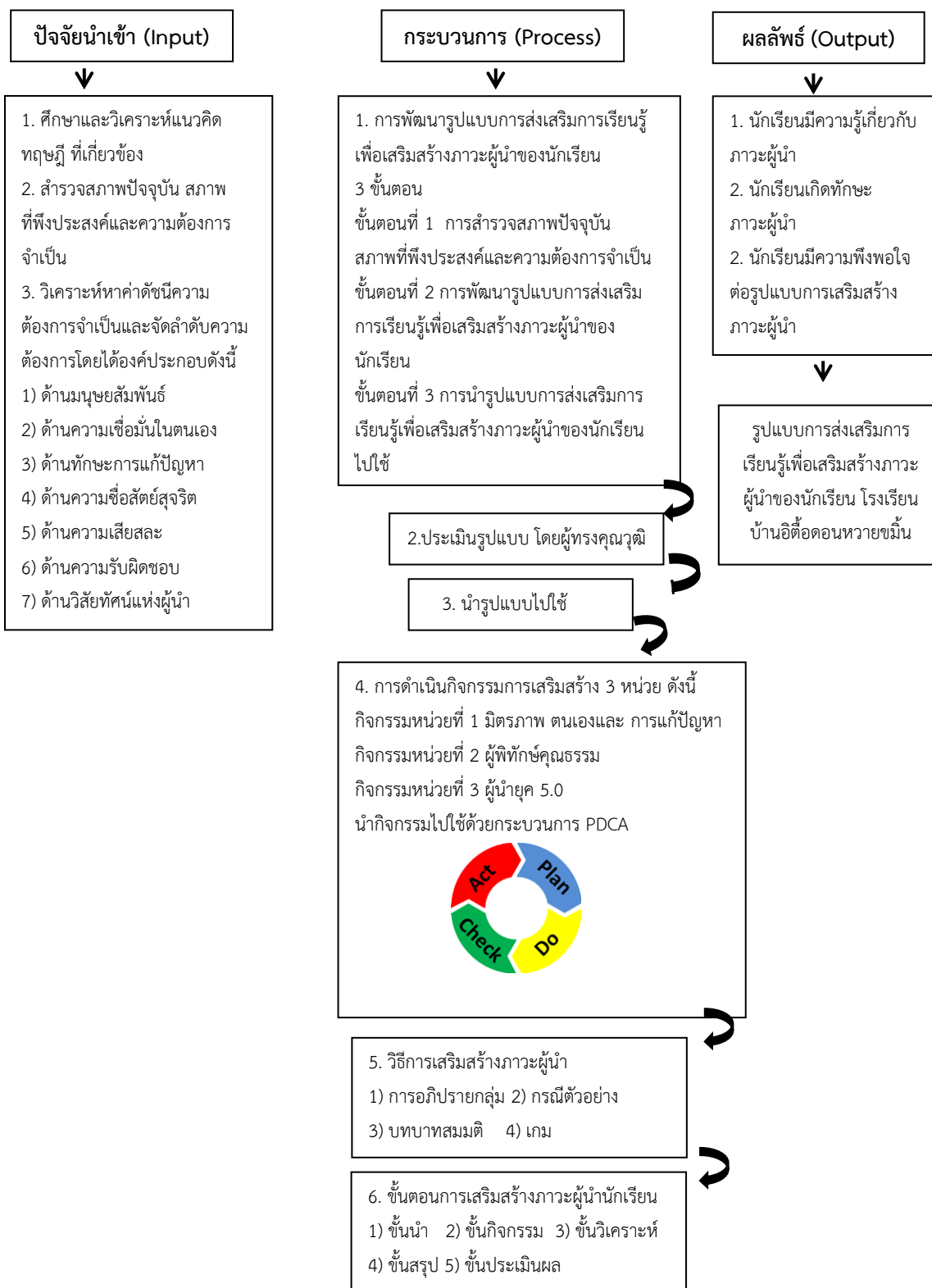

ภาพประกอบ 3 แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านอิ๊ดตอนหวายขมื่น

4) ดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนตามรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน นักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

จากนั้นนำมาร่างรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิ๊ดตอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3 ผลการร่างรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิ๊ดตอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ร่างรูปแบบรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิತ್ತอดอนหวายขมิ้น

ร่างรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน พบว่า รูปแบบรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน มีการดำเนินตามทฤษฎีระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) โดยผ่านกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนการพัฒนาในรูปแบบ มีวิธีการเสริมสร้างภาวะ ผู้นำนักเรียนมีวิธีการประเมินกิจกรรมการเสริมสร้าง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1.1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำ

1.1.2) ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ซึ่งได้องค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
- 3) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- 4) ด้านทักษะการแก้ปัญหา
- 5) ด้านความเสียสละ
- 6) ด้านความรับผิดชอบ และ
- 7) ด้านวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ

1.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

2.1.1 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน

3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้

2.2.2 ประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.3 นำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำไปใช้

2.2.4 ดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้าง 3 หน่วยกิจกรรม ดังนี้ 1) ชุดกิจกรรมที่ 1

มิตรภาพ ตนเองและการแก้ปัญหา 2) ชุดกิจกรรมที่ 2 ผู้พิทักษ์คุณธรรม 3) ชุดกิจกรรมที่ 3 ผู้นำยุค

5.0 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ด้วยกระบวนการ PDCA พัฒนาคุณภาพของวิธีการดำเนินงานการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน PDCA ขั้นตอนการนำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำไปใช้ มีรายละเอียด ดังนี้

1) Plan (วางแผน) การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจ กับเป้าหมายวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

2) DO (ปฏิบัติ) การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงาน ใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนวิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้และจะต้องเก็บรวบรวมที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ในขั้นตอนต่อไป

3) Check (ตรวจสอบ) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่า มีการปฏิบัติงาน ตามแผน หรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ เนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อ ประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน เป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาคุณภาพของการวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

4) Act (การปรับปรุง) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ ทำการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนแล้ว การปรับปรุงอาจเป็น การแก้ไขแบบเร่งด่วน เฉพาะหน้า หรือการค้นหาค่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการ ทำงานที่ต่างจากเดิม ช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ

2.2.5 วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) การอภิปรายกลุ่ม 2) กรณี ตัวอย่าง 3) บทบาทสมมติ และ 4) เกม

2.2.6 ขั้นตอนกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นนำ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นวิเคราะห์ 4) ขั้นสรุป และ 5) ขั้นประเมินผล

3. ด้านผลลัพธ์ ของการพัฒนาแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของ นักเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ 2) ด้านทักษะภาวะผู้นำ และ 3) ด้านความ พึงพอใจ

2. ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน มีองค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์

2) ขอบเขตเนื้อหาในคู่มือประกอบด้วย

1) แนวคิด

2) วัตถุประสงค์

3) เนื้อหา

3) วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ประกอบด้วย

3.1) การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นในสถานการณ์ที่กำหนดในด้านการพัฒนาความรับผิดชอบ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อให้นักเรียนพิจารณาข้อตกลงที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ด้วยหลักการ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ วิทยากรสนทนา พูดคุย กับนักเรียนเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม วัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่ม โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ วิทยากรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกฎ กติกาและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทุกคนทราบและเข้าใจตรงกัน เพื่อให้ นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง จากนั้นจึงให้นักเรียนทุกคนลงมือปฏิบัติจริงตามกิจกรรมที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ วิทยากรและนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุป โดยการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อาจดึงมาจากประสบการณ์โดยตรง ของนักเรียนเองหรือจากสิ่งที่ได้รับในกิจกรรม แล้วหาข้อสรุปให้เป็นหลักการของตนเอง เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล การประเมินผลทำเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประเมินผลจากใบงานในท้ายกิจกรรมโดยระบุกิจกรรมที่จะวัด กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ส่วนที่ 2 คือ คณะวิทยากรประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการร่วมทำกิจกรรม

3.2) กรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนำเอา กรณีเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงหรือมีส่วนใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันมาปรับในส่วนของตัว บุคคลเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรม แล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ ศึกษาโดยตั้งประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างให้ นักเรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผลและมีแนวทางในการ แก้ปัญหาได้ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ วิทยากรสนทนากับนักเรียนถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับกรณีตัวอย่าง โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนา

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ เสนอกรณีตัวอย่างพร้อมทั้งตั้งคำถามและประเด็นเพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล การประเมินผลทำเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ประเมินผลจากใบงานในทำกิจกรรมโดยระบุกิจกรรมที่จะวัดกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ส่วนที่ 2 คือ คณะวิทยากรประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมทำกิจกรรม

3.3) บทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกของนักเรียน ตามบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นให้นักเรียนแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นโดยไม่มี การฝึกซ้อมมาก่อนและถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้อ อภิปรายโดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ วิทยากรกำหนดขอบเขตและสถานการณ์ให้ชัดเจน ในการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง

1) วิทยากรสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ในการแสดง บทบาทสมมติ เพื่อให้ทุกคนทราบและเข้าใจตรงกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้ อย่างถูกต้อง

2) วิทยากรให้นักเรียนช่วยกันจัดฉากเพื่อให้การแสดงบทบาทสมมติ ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

3) วิทยากรให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดง ซึ่งจะมีการผลัดเปลี่ยนผู้แสดง ให้แสดงครบทุกคน เพื่อให้มีประสบการณ์ในการแสดงแต่ละครั้ง

4) วิทยากรให้นักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้สังเกตการณ์การแสดง

5) ก่อนเริ่มแสดงผู้วิจัยให้นักเรียนลองแสดงบทบาทต่าง ๆ

เพื่อช่วยขจัดความตื้นตันวิตกกังวล

6) วิทยากรให้ผู้แสดง แสดงตามบทบาทที่ตนได้รับ

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงเมื่อผู้แสดง แสดงจบแล้ววิทยากร ให้ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทการแสดงของผู้แสดงของแต่ละคน ว่าเป็นอย่างไร โดยไม่มุ่งเน้นว่าใครแสดงดีหรือไม่ดี แต่จะมุ่งเน้นว่าการแสดงครั้งนี้มีประโยชน์กับ นักเรียนมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม หลังจากการวิเคราะห์และ อภิปรายผลการแสดงแล้ว กลุ่มอาจเสนอความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา หรือตัดสินใจ หรือหากการแสดงครั้งแรกยังไม่ได้เป็นผลที่น่าพอใจ วิทยากรอาจให้มีการแสดงซ้ำ หรือเพิ่มเติมเพื่อดูผลอีกครั้งหนึ่ง หากการแสดงใหม่นี้ ไม่จำเป็นวิทยากรสามารถข้ามไปขั้นที่ 5 ได้เลย

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป วิทยากรให้นักเรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สรุปข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติและผู้วิจัย สรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 6 ขั้นประเมินผล การประเมินผลทำเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประเมินผล จากใบงานในท้ายกิจกรรมโดยระบุกิจกรรมที่จะวัดกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและส่วนที่ 2 คือ คณะวิทยากรประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมทำกิจกรรม

1.4) เกม หมายถึง กิจกรรมการเล่น ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึง ความสามารถเฉพาะตน ในการแข่งขันเพื่อให้ได้ชัยชนะ โดยปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงของเกม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ วิทยากรสนทนา พูดคุย กับนักเรียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเกม วิธีการเล่นเกม โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนา ได้ตอบ เพื่อให้นักเรียน เกิดความเข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ วิทยากรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกฎ กติกาและ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการเล่นเกม เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนทราบและเข้าใจตรงกัน เพื่อให้ นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง จากนั้นจึงให้นักเรียนทุกคนลงมือปฏิบัติเล่นเกมตามกติกาที่ กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ วิทยากรและนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุป โดยการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อาจดึงมาจากประสบการณ์โดยตรงของนักเรียน เอง หรือจากสิ่งที่ได้รับจากการเล่นเกม แล้วหาข้อสรุปให้เป็นหลักการของตนเอง เพื่อนำไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

ส่วนที่ 1 ประเมินผลจากใบงานในท้ายกิจกรรมโดยระบุกิจกรรมที่จะวัด กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ส่วนที่ 2 คือ คณะวิทยากรประเมินผลนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการร่วมทำกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมร่างรูปแบบและร่างคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบและร่างคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิติต่อนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิติต่อนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
1. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน						
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น	4.62	.68	มากที่สุด	4.29	.57	มาก
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	4.33	.37	มาก	4.14	.69	มาก
ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้	4.24	.62	มาก	4.43	.49	มาก
2. การประเมินร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	4.52	.60	มากที่สุด	4.29	.52	มาก
3. นำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำไปใช้	4.67	.57	มากที่สุด	4.29	.52	มาก
4. การดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้าง						
1) ชุดกิจกรรมที่ 1 มิตรภาพสัมพันธ์ฉันและเธอ	4.48	.49	มาก	4.57	.53	มากที่สุด
2) ชุดกิจกรรมที่ 2 คุณธรรมนำชีวิต	4.57	.59	มากที่สุด	4.29	.52	มาก
3) ชุดกิจกรรมที่ 3 มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้	4.57	.59	มากที่สุด	4.57	.53	มากที่สุด
5. วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ						
1) กออภิปรายกลุ่ม	4.38	.56	มาก	4.71	.38	มากที่สุด
2) กรณีตัวอย่าง	4.57	.59	มากที่สุด	4.43	.49	มาก
3) บทบาทสมมติ	4.38	.54	มาก	4.29	.57	มาก
4) เกม	4.48	.49	มาก	4.43	.49	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับ ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เป็นไปได้
6. ขั้นตอนการเสริมสร้างภาวะผู้นำ นักเรียน						
1) ชี้นำ	4.62	.68	มากที่สุด	4.43	.49	มาก
2) ชี้นกิจกรรม	4.43	.49	มาก	4.71	.38	มากที่สุด
3) ชี้นวิเคราะห์	4.38	.56	มาก	4.43	.48	มาก
4) ชี้นสรุป	4.57	.59	มากที่สุด	4.29	.57	มาก
5) ชี้นประเมินผล	4.62	.68	มากที่สุด	4.29	.57	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.48	.60	มาก	4.42	.43	มาก

จากตาราง 12 พบว่า รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอีด้อดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48) และความเป็นไปได้โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42)

ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอีด้อดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับ ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เป็นไปได้
1. หลักการและเหตุผลของการอบรม	4.62	.68	มากที่สุด	4.57	.54	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของการอบรม	4.57	.54	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
3. ขอบเขตเนื้อหาของการอบรม	4.57	.54	มากที่สุด	4.57	.54	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการพัฒนา	4.57	.54	มากที่สุด	4.57	.54	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ นักเรียน	4.57	.54	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
6. ขอบเขตเนื้อหาในคู่มือการ เสริมสร้างภาวะผู้นำ	4.71	.49	มากที่สุด	4.57	.49	มากที่สุด

ตาราง 13

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
7. ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	4.71	.49	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
8. สื่อ วัสดุอุปกรณ์	4.86	.38	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
9. การวัดและประเมินผล	4.71	.49	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.67	.14	มากที่สุด	4.66	.19	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า คู่มือการเสริมสร้างการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิต้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) ส่วนรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อและความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.66) ส่วนรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงร่างรูปแบบและร่างคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิต้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างคู่มือการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิต้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 คือ ปกนอก ปกในของคู่มือควรมีสีสันสะดุดตา เนื่องจากการภาวะผู้นำนักเรียนซึ่งอยู่ในช่วงเริ่มวัยรุ่นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงรูปแบบปกคู่มือการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนให้มีสีสันสวยงามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอติตอดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

การดำเนินการในระยนี้ เป็นการนำรูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเหมาะสมแล้ว ไปใช้ปฏิบัติจริงกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านอติตอดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยผู้วิจัยมีรายละเอียดการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Planning : P) มีผลการดำเนินการดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ สำหรับคณะครู วิทยากรรวมทั้งการสร้างตระหนักรู้ ความสำคัญ ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานคณะครูผู้ร่วมพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำจำนวน 10 คน นักเรียนกลุ่มสถานนักเรียน จำนวน 20 คน และใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของทางโรงเรียน โดยเลือกใช้บางกิจกรรมหรือเลือกใช้ทุกกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ตามที่คณะกรรมการงานกิจการนักเรียนเห็นสมควร โดยใช้พฤติกรรมของกลุ่มนักเรียนเป็นหลัก ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องขอความร่วมมือจากคณะครูที่ปฏิบัติงานกิจการนักเรียน ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและนักเรียน ในขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ซึ่งผลปรากฏว่าคณะครู และนักเรียน ยินดีให้ความร่วมมือในการพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนเป็นอย่างดีและรับฟังคำชี้แจงพร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1.2 การสร้างความตระหนักและการยอมรับของคณะครูที่เกี่ยวข้องและนักเรียนที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเลิกเรียนทุกวันจันทร์และวันพุธ วันละ 2 ชั่วโมง เพื่อแจ้งให้ครูทราบ สร้างความตระหนักและชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน แล้วร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียน ผลการดำเนินการ พบว่า สภาพปัจจุบันมีการดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียนน้อย เนื่องจากโรงเรียนยังไม่มีรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนที่ชัดเจน

1.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนจากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหารและครูผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียน พิจารณาร่วมกันเห็นว่าควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน มีการติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน เพื่อกำกับ ติดตามและประเมินผลการ

เสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนของครูที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียนเป็นระยะ ๆ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อนำรูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ คณะครูที่ปฏิบัติงานกิจการนักเรียน คณะครูที่เป็นกรรมการที่ปรึกษากิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ผลการกำหนดบทบาทหน้าที่ มีดังนี้

ตาราง 14 แสดงบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน
โรงเรียนบ้านอืดดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1

ผู้รับผิดชอบ	หน้าที่ความรับผิดชอบ
1. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	1. ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 2. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน
2. คณะกรรมการที่ปรึกษาการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	1. กำหนดนโยบายการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนและสร้างความเข้าใจให้ยึดเป็นแนวปฏิบัติ 2. ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3. มีความเข้าใจถึงวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง 4. ให้ความเห็นชอบ แผนและผลการดำเนินงานการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะในรูปแบบการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนที่เหมาะสมและปฏิบัติได้
3. คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	1. จัดทำร่างนโยบายกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียน 2. กำหนดแนวทางการดำเนินงานการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 3. จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนและพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนให้มีความต่อเนื่องและทันสมัย

ตาราง 14 (ต่อ)

3. คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	4. รวบรวม/ระบุวิเคราะห์ และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 5. จัดทำแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 6. รายงานผลการพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน
4. คณะกรรมการประเมินผลการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน	1. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 2. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน
5. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	1. ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน 2. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

1.4 จัดประชุมชี้แจงคณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงสร้างความตระหนักและขอความร่วมมือกับคณะกรรมการที่ปรึกษาการใช้รูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ดำเนินการดังนี้

1.4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

คณะกรรมการงานกิจการนักเรียนและคณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ได้แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักเรียนกลุ่มสถานนักเรียน เพื่อฝึกภาวะผู้นำ มีมติให้ใช้ทุกชุดกิจกรรมและทุกกิจกรรมย่อย

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน เพื่อฝึกภาวะผู้นำและเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตให้มีความเหมาะสม คณะกรรมการมีมติให้ใช้ทุกหน่วยและทุกกิจกรรม หรือเลือกบางกิจกรรมที่เหมาะสมกับการปรับพฤติกรรมของนักเรียนกรณีนี้ที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดคณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ เสนอแนะให้ส่งองค์รภายนอกดูแลร่วมกับสถานศึกษาและอาจจะใช้บางกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียน

1.4.2 การระบุกิจกรรมที่จะต้องเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน โดยคณะกรรมการงานกิจการนักเรียนและคณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ดังนี้ ผู้รับผิดชอบ

การจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน
โรงเรียนบ้านอิฐีตตอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

วันที่ 1 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 1 (มิตรภาพ ตนเองและการแก้ปัญหา)

08.00 น. - 08.30 น. ลงทะเบียนและทดสอบก่อนการฝึกอบรม

08.30 น. - 09.00 น. พิธีเปิดและปฐมนิเทศการจัดกิจกรรม

09.00 น. - 09.30 น. กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย

09.30 น. - 10.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.00 น. - 10.30 น. ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ

10.30 น. - 12.00 น. กิจกรรมที่ 1 มนุษย์สัมพันธ์

12.00 น. - 13.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.30 น. - 14.30 น. กิจกรรมที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

14.30 น. - 15.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.30 น. - 16.30 น. กิจกรรมที่ 3 ทักษะการแก้ปัญหา

วันที่ 2 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 2 (ผู้พิทักษ์คุณธรรม)

07.00 น. - 08.30 น. ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม

08.30 น. - 09.00 น. กิจกรรมเตรียมความพร้อม

09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์

10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 น. - 11.30 น. กิจกรรมที่ 5 ความเสียสละ

11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมที่ 6 ความรับผิดชอบ

14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 น. - 15.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างจากใบความรู้และทำใบงาน

15.30 น. - 16.30 น. สรุป-ทดสอบประจำหน่วย

วันที่ 3 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 3 (มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้)

08.00 น. - 08.30 น. ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม

08.30 น. - 09.00 น. กิจกรรมเตรียมความพร้อม

08.30 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 7 วิสัยทัศน์แห่งผู้นำ

10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

- 10.30 น. - 11.00 น. กิจกรรมนันทนาการ
- 11.00 น. - 12.00 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง
- 12.00 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. - 14.00 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง
- 14.00 น. - 15.00 น. สรุป-ทดสอบประจำหน่วย
- 15.00 น. - 15.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.30 น. - 16.30 น. ทดสอบหลังการฝึกอบรม
- 17.00 น. เดินทางกลับบ้านโดยสวัสดิภาพ

*** หมายเหตุเวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการ (Do : D) มีผลการดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยประชุมร่วมกับคณะกรรมการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ร่วมกันกำหนดวิธีการนำกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนไปใช้ ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 1 มิตรภาพ ตนเองและการแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 1 มนุษย์สัมพันธ์

กิจกรรมที่ 2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

กิจกรรมที่ 3 ทักษะการแก้ปัญหา

การนำกิจกรรมที่ 1-3 ไปใช้เพื่อฝึกภาวะผู้นำนักเรียนกลุ่มสภานักเรียนและนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องนำเสนอ

ชุดกิจกรรมที่ 2 ผู้พิทักษ์คุณธรรม

กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์

กิจกรรมที่ 5 ความเสียสละ

กิจกรรมที่ 6 ความรับผิดชอบ

การนำกิจกรรมที่ 4-6 ไปใช้เพื่อฝึกภาวะผู้นำนักเรียนกลุ่มสภานักเรียนใหม่และคณะสรวมทั้งใช้ฝึกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องนำเสนอ สำหรับกิจกรรมที่ 4-6 หน่วยที่ 2 ผู้พิทักษ์คุณธรรม หากจะนำไปใช้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียนให้มีการขยายการจัดกิจกรรมออกเป็น 2 วัน โดยใช้พระวิทยากร ทั้งนี้การเลือกวัดเพื่อใช้จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกิจการนักเรียนมีมติเห็นชอบ โดยปรับกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ดังนี้

วันที่ 1 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 2 (ผู้พิทักษ์คุณธรรม)

08.00 น. - 08.30 น. พระวิทยากรแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

08.30 น. - 09.00 น. กิจกรรมเตรียมความพร้อม

- 09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์
 10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 10.30 น. - 11.30 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง
 11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมที่ 6 ความรับผิดชอบ
 14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 15.00 น. - 16.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง
- วันที่ 2 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 2 (ผู้พิทักษ์คุณธรรม)
- 05.00 น. - 06.00 น. กิจกรรมทำวัตรเช้า
 06.00 น. - 06.30 น. กายบริหาร
 06.30 น. - 07.30 น. ทำภารกิจส่วนตัว
 07.30 น. - 08.30 น. รับประทานอาหารเช้า
 08.30 น. - 09.00 น. พระวิทยากรแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน
 09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 5 ความรับผิดชอบ
 10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 10.30 น. - 11.30 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง
 11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
 13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง
 14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง
 15.00 น. - 16.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง
 16.30 น. - 17.00 น. สรุปกิจกรรม/กิจกรรมอำลาและพิธีปิดการจัดกิจกรรม
 การเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

***หมายเหตุ เวลาตารางอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ชุดกิจกรรมที่ 3 ผู้นำยุค 5.0

กิจกรรมที่ 7 วิสัยทัศน์แห่งผู้นำ

การนำกิจกรรมที่ 7 ไปใช้เพื่อฝึกภาวะผู้นำนักเรียนกลุ่มสถานักเรียนใหม่และคณะสีรวมทั้งใช้ฝึกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องนำเสนอพิจารณาจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรม หน่วยที่ 3 ผู้นำยุค 5.0 ร่วมกับ หน่วยที่ 2 ผู้พิทักษ์คุณธรรมโรงเรียนให้มีการขยายการจัดกิจกรรมออกเป็น 3 วัน 2 คืน ดังนี้

วันที่ 1 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ หน่วยที่ 2 (ผู้พิทักษ์คุณธรรม)

08.00 น. - 08.30 น. พระวิทยากรแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

08.30 น. - 09.00 น. กิจกรรมเตรียมความพร้อม

09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์

10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 น. - 11.30 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง

11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมที่ 6 ความรับผิดชอบ

14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 น. - 16.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

วันที่ 2 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 2 (ผู้พิทักษ์คุณธรรม)

08.30 น. - 09.00 น. พระวิทยากรแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 5 ความรับผิดชอบ

10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 น. - 11.30 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง

11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 น. - 16.30 น. กิจกรรมกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

วันที่ 3 กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ชุดกิจกรรมที่ 3 (ผู้นำยุค 5.0)

08.30 น. - 09.00 น. พระวิทยากรแนะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

09.00 น. - 10.00 น. กิจกรรมที่ 7 วิสัยทัศน์แห่งผู้นำ

10.00 น. - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 น. - 11.30 น. ศึกษากรณีตัวอย่าง

11.30 น. - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 14.30 น. กิจกรรมสัมพันธ์

14.30 น. - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 น. - 16.30 น. ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

16.30 น. - 17.30 น. สรุปกิจกรรม/กิจกรรมอำลาและ

พิธีปิดการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

***หมายเหตุ เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ตาราง 15 ผลของการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนตามกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนกิจกรรม	ผลลัพธ์
กิจกรรมที่ 1 มนุษย์สัมพันธ์	1. เพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกัน เมื่อแรกพบ 2. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ สนิทสนมกันเร็วขึ้นกว่าที่จะได้ ทำความรู้จักกันเอง 3. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ เป็นมิตรในการฝึกอบรม 4. เพื่อความสนุกสนาน บันเทิงแก่ผู้เข้าอบรม 5. เพื่อให้เกิดความกล้า ที่จะแสดงออกและกล้า แสดงความคิดเห็นต่อกลุ่ม	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	นักเรียนเป็น ผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี
กิจกรรมที่ 2 ความเชื่อมั่นใน ตนเองนักเรียนมี ความเชื่อมั่นใน ตนเองและกล้า แสดงออก	1. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นใน ตนเองให้กับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงผลดีของ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	นักเรียนมีความ เชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออก
กิจกรรมที่ 3 ทักษะกาแก้ปัญหา นักเรียนสามารถคิด แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิต	เพื่อให้นักเรียนสามารถ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	นักเรียนสามารถคิด แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิต
กิจกรรมที่ 4 ความซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนมีความ ซื่อสัตย์สุจริต	1. เพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง ความซื่อสัตย์ให้กับ นักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงผลดี ของคุณธรรมความซื่อสัตย์	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	นักเรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนกิจกรรม	ผลลัพธ์
กิจกรรมที่ 5 ความเสียสละ นักเรียนมีความ เสียสละ	1. เพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง ความเสียสละ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงผลดี ของคุณธรรมความ เสียสละ	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	นักเรียนมีความ เสียสละ
กิจกรรมที่ 6 ความรับผิดชอบ	เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงผลดี ของการมีความรับผิดชอบ และผลเสียของการไม่มี ความรับผิดชอบ	1. ชี้นำ 2. ขั้นกิจกรรม 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	
กิจกรรมที่ 7 วิสัยทัศน์แห่งผู้นำ	1. เพื่อให้นักเรียนตั้งใจ ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายและรู้จัก การทำงานอย่างมีขั้นตอน 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงผลดี ของการรับผิดชอบต่องาน ที่ได้รับมอบหมายและ ผลเสียที่เกิดขึ้นในการ ไม่รับผิดชอบต่องานที่ ได้รับมอบหมาย	1, ชี้นำ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึง ผลดี 3. ขั้นวิเคราะห์ 4. ขั้นสรุป 5. ขั้นประเมินผล	- นักเรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ - นักเรียนมีวิสัยทัศน์ สามารถวางแผนการ ดำเนินชีวิตได้ นักเรียนเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check : C) ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการจัดกิจกรรมและ คณะครูงานกิจการนักเรียน ร่วมกันประชุมเพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อรับทราบปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนที่ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของ การทำงาน พบว่า

1) ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า อุปกรณ์ มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2) คณะกรรมการจัดกิจกรรมและคณะกรรมการนักเรียนมีความเห็นว่า ควรมีการพัฒนากิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

3) คณะกรรมการจัดกิจกรรมและคณะกรรมการนักเรียนมีความเห็นว่า ควรประชุมกิจกรรมสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ

4) คณะกรรมการจัดกิจกรรมและคณะกรรมการนักเรียนมีความเห็นว่า ควรเพิ่ม คณะครูดูแลนักเรียนและร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในบางกิจกรรม

4. ขั้นตอนการปรับปรุง (Act : A) ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการจัดกิจกรรมและคณะกรรมการนักเรียนประชุมร่วมกันเพื่อนำข้อมูลที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมนำมาวิเคราะห์และดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบ ดังนี้

1) ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ให้เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

2) ให้คณะกรรมการจัดกิจกรรมและคณะกรรมการปรึกษาหารือเพื่อเพิ่มกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน

3) ดำเนินการประชาสัมพันธ์สัมพันธ์กิจกรรม ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ และเชิญให้ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในกรณีการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียนกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน

4) หากมีการใช้กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ให้มีการแต่งตั้งครูดูแลนักเรียนเพิ่มขึ้นและร่วมกิจกรรมกับนักเรียน

ตาราง 16 แสดงผลการทดสอบความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียนรายบุคคล

ก่อนและหลังการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอืดือดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คนที่	คะแนนก่อนพัฒนา (30)	ร้อยละ	คะแนนหลังพัฒนา (30)	ร้อยละ
1	12	40.00	24	80.00
2	14	46.67	26	86.67
3	12	40.00	25	83.33
4	11	36.67	25	83.33
5	10	33.33	25	83.33
6	16	53.33	25	83.33

ตาราง 16 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนพัฒนา (30)	ร้อยละ	คะแนนหลังพัฒนา (30)	ร้อยละ
7	16	56.67	24	80.00
8	17	60.00	25	83.33
9	18	63.33	25	83.33
10	19	56.67	24	80.00
11	17	60.00	26	86.67
12	16	53.33	25	83.33
13	11	36.67	24	80.00
14	16	53.33	25	83.33
15	18	63.33	26	86.67
16	18	63.33	27	90.00
17	17	60.00	25	83.33
18	17	60.00	25	83.33
19	14	46.67	24	80.00
20	17	60.00	25	83.33
21	17	60.00	25	83.33
22	14	46.67	24	80.00
23	16	53.33	25	83.33
24	11	36.67	24	80.00
25	16	53.33	25	83.33
26	16	53.33	25	83.33
27	16	56.67	24	80.00
28	17	60.00	25	83.33
29	16	53.33	25	83.33
30	11	36.67	24	80.00
31	16	53.33	25	83.33
32	16	53.33	25	83.33
รวม	488		796	
เฉลี่ย	15.25		24.88	

จากตาราง 16 ผลการทดสอบคะแนนรายบุคคลของนักเรียน 32 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนก่อนพัฒนาได้คะแนนเฉลี่ย 15.25 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.71 และมีคะแนนหลังการพัฒนาได้คะแนนเฉลี่ย 24.88 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.73 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนหลังได้รับการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนและผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ทุกคน

ตาราง 17 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมภาวะผู้นำนักเรียนหลังการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอู่ต้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวนนักเรียน 32 คน

คนที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำนักเรียน/ คะแนน							รวมคะแนน	คิดเป็นร้อยละ
	1.ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.ด้านทักษะการแก้ปัญหา	5.ด้านความเมตตา	6.ด้านความรับผิดชอบ	7.ด้านริสัยทัศน์แห่งผู้นำ		
	(30)	(21)	(15)	(24)	(12)	(21)	(33)		
1	25	19	14	17	12	18	28	133	85.26
2	24	18	13	18	11	16	27	127	81.41
3	25	19	14	19	12	18	28	135	86.54
4	25	19	14	18	12	18	28	134	85.90
5	26	17	12	19	10	17	28	129	82.69
6	26	19	12	20	11	19	26	133	85.26
7	24	17	13	21	10	18	25	128	82.05
8	24	16	12	21	10	16	26	125	80.13
9	25	17	13	21	11	17	28	132	84.62
10	27	17	13	21	11	17	28	134	85.90

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่.	พฤติกรรมภาวะผู้นำนักเรียน/ คะแนน							รวมคะแนน	คิดเป็นร้อยละ
	1.ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.ด้านทักษะการแก้ปัญหา	5.ด้านความเสียสละ	6.ด้านความรับผิดชอบ	7.ด้านวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ		
	(30)	(21)	(15)	(24)	(12)	(21)	(33)		
11	26	19	12	20	10	16	30	133	85.26
12	24	16	12	20	10	16	27	125	80.13
13	26	17	12	20	10	17	27	129	82.69
14	25	17	12	20	10	17	28	129	82.69
15	25	17	12	20	9	17	27	127	81.41
16	27	18	12	23	9	18	29	136	87.18
17	27	18	12	22	9	18	29	135	86.54
18	28	19	13	23	10	19	30	142	91.03
19	27	19	13	22	10	19	30	140	89.74
20	26	19	13	22	10	19	30	137	87.82
21	27	18	12	23	9	18	29	136	87.18
22	27	18	12	22	9	18	29	135	86.54
23	24	16	12	20	10	16	27	125	80.13
24	26	17	12	20	10	17	27	129	82.69
25	25	17	12	20	10	17	28	129	82.69
26	25	17	12	20	9	17	27	127	81.41
27	24	16	12	20	10	16	27	125	80.13
28	26	17	12	20	10	17	27	129	82.69
29	27	18	12	23	9	18	29	136	87.18
30	27	18	12	22	9	18	29	135	86.54

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	พฤติกรรมภาวะผู้นำนักเรียน/ คะแนน							รวมคะแนน	คิดเป็นร้อยละ
	1.ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.ด้านทักษะการแก้ปัญหา	5.ด้านความเสียสละ	6.ด้านความรับผิดชอบ	7.ด้านวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ		
	(30)	(21)	(15)	(24)	(12)	(21)	(33)	(156)	
31	26	19	12	20	10	16	30	133	85.26
32	24	16	12	20	10	16	27	125	80.13
รวม	512	357	253	407	207	350	559	2,643	
ค่าเฉลี่ย	25.6	17.85	12.65	20.35	10.35	17.5	27.95	132.15	
S.D.	1.29	1.17	0.94	1.52	1.11	1.18	1.32	5.34	
ร้อยละ	81.19	86.37	82.48	82.84	83.01	86.55	85.92	85.17	

จากตาราง 17 ผลการสังเกตพฤติกรรมหลังจากได้รับการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำ คะแนนประเมินรวม 2,643 คะแนน จากคะแนนประเมินเต็มรวม 3,120 ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 132.15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.17 และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอู่ต้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม			
1) ชี้นำ	4.14	.63	มาก
2) ชี้นกิจกรรม	4.20	.66	มาก
3) ชี้นวิเคราะห์	4.39	.49	มาก
4) ชี้นสรุป	4.22	.45	มาก
5) ชี้นประเมินผล	4.14	.78	มาก
2. วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ			
1) การอภิปรายกลุ่ม	4.65	.48	มากที่สุด
2) กรณีตัวอย่าง	4.24	.41	มาก
3) เกม	4.65	.48	มากที่สุด
3. กิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน			
1) กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์	4.63	.48	มากที่สุด
2) กิจกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง	4.73	.45	มากที่สุด
3) กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา	4.29	.83	มาก
4) กิจกรรมความซื่อสัตย์	4.18	.59	มาก
5) กิจกรรมความเสียสละ	4.47	.50	มาก
6) กิจกรรมความรับผิดชอบ	4.67	.47	มากที่สุด
7) กิจกรรมวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ	4.49	.50	มาก
เฉลี่ยรวม	4.42	.15	มาก

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน โรงเรียนบ้านอิติตอดอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) เมื่อพิจารณาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมพบว่า ชี้นวิเคราะห์ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39) รองลงมา คือ ชี้นสรุปนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22) ชี้นกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.20) ตามลำดับ ชี้นำและชี้นประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่เป็นระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ส่วนวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ พบว่า การอภิปรายกลุ่มและเกม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.65) และ กรณีตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24) ตามลำดับกิจกรรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน พบว่า

กิจกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.73) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมความรับผิดชอบ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย4.67) กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) กิจกรรมที่นักเรียนมีความพึงพอใจมาก คือ กิจกรรมวิสัยทัศน์แห่งผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.49) รองลงมา คือ กิจกรรมความเสียสละ (ค่าเฉลี่ย 4.47) กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 4.29) และกิจกรรมความซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.18)